

UZASADNIENIE

Celem nowelizacji ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji jest uregulowanie procedury nieodpłatnego zbywania akcji spadkobiercom osób uprawnionych. Projekt zawiera również propozycję rozwiązania kwestii zaliczania okresów zatrudnienia w przedsiębiorstwach w rozumieniu art. 55¹ K.c. będących poprzednikami komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego.

Natomiast podstawowym celem nowelizacji ustawy z dnia 7 września 2007 r. o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego jest dostosowanie przepisów tej ustawy do sytuacji faktycznej spółek podlegających konsolidacji.

Ad. 1. Projekt ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji zawiera propozycję rozwiązania kwestii zaliczania okresów zatrudnienia w przedsiębiorstwach w rozumieniu art. 55¹ K.c., z których zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe, które następnie zostało skomercjalizowane. Istotne jest to zwłaszcza w przypadku realizacji prawa do nieodpłatnego nabycia akcji w spółkach, w których listy uprawnionych były sporządzane m.in. w 1997 r. zgodnie z obowiązującą wówczas interpretacją ustawy, która znacznie większej grupie pracowników, niż obecna wykładnia przepisów ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, przyznawała prawo do nieodpłatnego nabycia akcji. Istotne znaczenie dla ustalenia uprawnienia do nieodpłatnego nabycia akcji miało powiązanie istniejące między pracownikiem wykonującym pracę na bazie określonego majątku a zmianami organizacyjno-prawnymi, jakim ten majątek podlegał.

Projektowana nowelizacja ma również na celu uregulowanie procedury nieodpłatnego zbywania akcji spadkobiercom osób uprawnionych. W pierwotnym tekście ustawy o komercjalizacji

i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 118, poz. 561, z późn. zm.) tematyka nabywania akcji przez spadkobierców osób uprawnionych nie była w żaden sposób uregulowana.

Nowelizacją ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji z dnia 5 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z późn. zm.) dodano do art. 38 ust. 1b w następującym brzmieniu: „Prawo do nieodpłatnego nabycia akcji od chwili powstania podlega dziedziczeniu”.

Procedura nieodpłatnego zbywania akcji osobom uprawnionym jest realizowana od 1997 r. Brak przepisów dotyczących nieodpłatnego zbywania akcji spadkobiercom osób uprawnionych spowodował, że powstało wiele opinii prawnych dotyczących tego zagadnienia. Odnośnie nieodpłatnego zbywania akcji spadkobiercom osób uprawnionych wypowiedziały się również wielokrotnie sądy powszechne w swoich orzeczeniach.

Na przestrzeni dziesięciu lat zarówno orzecznictwo, jak i poglądy doktryny w zakresie nieodpłatnego udostępniania akcji spadkobiercom osób uprawnionych ulegały zmianie. Wynikiem tego są problemy interpretacyjne przy realizacji nieodpłatnego zbywania akcji na rzecz spadkobierców osób uprawnionych. Dlatego zaistniała konieczność znowelizowania ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przez wprowadzenie przepisów, które w sposób jednoznaczny wskazują zasady nieodpłatnego nabywania akcji przez spadkobierców osób uprawnionych. Na etapie tworzenia listy uprawnionych jest dopuszczona możliwość składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji przez spadkobierców uprawnionego zmarłego w okresie składania oświadczeń. Z uwagi na treść art. 924 i 925, a także art. 1026 i 1027 Kodeksu cywilnego do złożenia oświadczenia nie są wymagane postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia sporządzony przez notariusza.

Zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia sporządzonym przez notariusza będzie się można posługiwać od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 181, poz. 1287), tj. od dnia 2 października 2008 r.

Zaistniała również konieczność uregulowania w przepisach przejściowych sytuacji spadkobierców, którym w ostatnim czasie odmówiono zawarcia umów nieodpłatnego zbycia akcji, powołując się na charakter terminów określonych w art. 38 ust. 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, co stanowiło odstępstwo od dotychczasowej praktyki uwzględniającej długotrwałość sądowych postępowań spadkowych.

Przedłożona propozycja nowelizacji pozwoli więc na zawieranie przez Skarb Państwa umów ze spadkobiercami osób uprawnionych, którzy wyrażą taką wolę, bez konieczności prowadzenia kosztownych postępowań sądowych w przypadku sprzecznych interpretacji obowiązujących przepisów prawa. Pozwoli również ograniczyć liczbę postępowań odszkodowawczych dotyczących nabycia przez spadkobierców akcji spółek, w których terminy realizacji prawa do nieodpłatnego nabycia akcji już upłynęły.

W art. 4 projektowanej regulacji został przyjęty termin 30-miesięczny od wejścia tej regulacji w życie, ponieważ wyżej opisany problem zmiany dotychczasowej praktyki dotyczy głównie zbywania akcji spółek, w których prawo do nieodpłatnego nabycia akcji wygasło w tym właśnie okresie.

Odnośnie propozycji rozwiązania kwestii zaliczania okresów zatrudnienia w przedsiębiorstwach w rozumieniu art. 55¹ K.c. będących poprzednikami komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego należy zauważyć, że obecnie przyjęta wykładnia przepisów ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji nie pozwala na tak

szerokie ujęcie okresów zatrudnienia uprawniających do nieodpłatnego nabycia akcji, co w konsekwencji może prowadzić do korekty list uprawnionych i konieczności wykreślenia dużej części osób, których uprawnienia do nieodpłatnego nabycia akcji nie były kwestionowane na etapie sporządzania list (np. w 1997 r.). Projektowana regulacja zmierza do ograniczenia sporów sądowych związanych z realizacją prawa do nieodpłatnego nabycia akcji i napięć społecznych w spółkach, w których jest realizowany proces nieodpłatnego udostępniania akcji.

Intencją projektodawcy jest zapewnienie ciągłości uprawnień pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji w odniesieniu nie do zmian podmiotowych, ale przedmiotowych, tj. związane ww. prawa z majątkiem, który stał się substratem majątkowym spółki utworzonej w wyniku komercjalizacji lub prywatyzacji bezpośredniej. Stąd też przygotowana definicja legalna pojęcia „poprzednika” odnosi się do przedsiębiorstwa w rozumieniu przedmiotowym. Rozwiązanie to jest świadomą decyzją i wynika z ustaleń dokonywanych w trakcie prac nad projektem. Odniesienie się w definicji do przedsiębiorstwa w rozumieniu podmiotowym spowodowałoby rozszerzenie kręgu uprawnionych i objęcie nim osób, które nie są de facto związane w żaden sposób z komercjalizowanym przedsiębiorstwem państwowym, a ich uprawnienie wynikałoby jedynie z faktu, że w przeszłości część komercjalizowanego przedsiębiorstwa znajdowała się w składzie innego podmiotu gospodarczego. Rozwiązanie takie było również nie do zaakceptowania ze względu na liczbę i niejasny charakter prawny wielu form organizacyjno-prawnych, w jakich w przeszłości funkcjonowały podmioty państwowe, oraz ich niejasny status prawny budzący wątpliwości co do istnienia lub nie następstwa prawnego.

Nowelizacja wprowadza również zmianę art. 37 ust. 1. Uzupełnienie to jest konieczne z uwagi na istniejącą w przepisach ww. ustawy lukę prawną dotyczącą braku zwolnienia uprawnionych rolników

z obowiązku stosowania art. 180 Kodeksu spółek handlowych przy nieodpłatnym nabywaniu udziałów. Uzupełnienie art. 37 ust. 1 o odniesienie do art. 36 ust. 4a ww. ustawy umożliwi uprawnionym rolnikom, analogicznie jak uprawnionym pracownikom, nieodpłatne nabycie udziałów jedynie w formie pisemnej, zwalniając ich z konieczności notarialnego poświadczania podpisów. Zmniejszy to znacznie koszty procedury nieodpłatnego zbywania udziałów uprawnionym rolnikom.

- Ad. 2. Dostosowanie przepisów ustawy o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego do sytuacji faktycznej spółek podlegających konsolidacji umożliwi zamianę akcji spółek konsolidowanych na akcje spółek konsolidujących w taki sposób, aby procedura ta mogła zostać zrealizowana bez wykluczenia grup uprawnionych z uwagi na upływ terminów wskazanych w obecnie obowiązującej ustawie, co w konsekwencji zdecydowanie ograniczy ewentualne spory sądowe dotyczące realizacji prawa zamiany akcji w elektroenergetyce oraz pozwoli uniknąć napięć społecznych w tej branży.

Konieczne stało się również doprecyzowanie definicji uprawnionego pracownika oraz uprawnionego akcjonariusza, aby zapewnić równe traktowanie uprawnionych.

W związku ze zgłoszoną przez spółki koniecznością dalszego przekształcania struktur grup energetycznych, zachodzi konieczność zagwarantowania ciągłości procesów nieodpłatnego udostępniania lub zamiany akcji w przypadku realizacji połączeń bądź podziałów spółek wchodzących w skład tych grup. Zakres przekształceń obejmują uwzględnione w art. 2 pkt 2c projektu ustawy formy podziału, określone w art. 529 § 1 ust. 1, 2 i 3 Kodeksu spółek handlowych.

Ponadto projekt zawiera korektę polegającą na zastąpieniu spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. z siedzibą w Warszawie

spółką PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. z siedzibą w Lublinie. Powyższe wynika ze zmiany nazwy spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. oraz jej siedziby, dokonanej uchwałą Walnego Zgromadzenia Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. w dniu 7 września 2007 r. Spółka została zarejestrowana w Sądzie Rejestrowym w dniu 25 października 2007 r.

Zgodnie z obowiązującym art. 6 ustawy uprawnieni pracownicy albo ich spadkobiercy, którzy nabyli prawo do ekwiwalentu przed dniem wejścia w życie ustawy, mogą skorzystać z prawa do zamiany tego prawa na prawo do nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidującej, o ile złożą pisemne oświadczenie o zamiarze dokonania tej zamiany. Ustawa weszła w życie w dniu 18 listopada 2007 r. Do czasu wejścia w życie ustawy w żadnej ze spółek sektora elektroenergetycznego nie zaistniał przypadek powstania prawa do ekwiwalentu za akcje spółki konsolidowanej, o którym mowa w art. 38b ust. 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Dlatego też zaistniała konieczność nowelizacji art. 6 ustawy przez rezygnację ze wskazania, że prawo do zamiany ekwiwalentu na prawo do nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidowanej przysługuje jedynie tym, którzy prawo do ekwiwalentu nabyli przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. przed dniem 18 listopada 2007 r., bowiem z tak ukształtowanego prawa nikt nie mógłby skorzystać. Wskazano również nowe terminy składania oświadczeń.

Dopiero projektowana nowelizacja przywraca uprawnionym możliwość skorzystania z prawa do tej zamiany.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt aktu prawnego

Projektowana regulacja dotyczy bezpośrednio spółek realizujących proces nieodpłatnego udostępniania akcji osobom uprawnionym oraz spadkobiercom osób uprawnionych do nieodpłatnego nabycia jego akcji. Projektowana nowelizacja dotyczy również osób uprawnionych do zamiany akcji spółek konsolidowanych na akcje spółek konsolidujących sektora elektroenergetycznego, a także spółek konsolidowanych i konsolidujących.

2. Konsultacje społeczne

Projekt został przekazany do zaopiniowania:

- 1) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 2) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
- 3) Forum Związków Zawodowych,
- 4) Zespołowi Trójstronnemu do spraw Branży Energetycznej.

Ponadto projekt ustawy został opublikowany na stronie internetowej Ministerstwa Skarbu Państwa.

Wyniki konsultacji społecznych

Większość uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji została uwzględniona. Nie zostały uwzględnione uwagi, w wyniku których doszłoby do poszerzenia kręgu uprawnionych poza ramy określone w obowiązującej już ustawie. Celem nowelizacji nie jest bowiem przyznawanie uprawnień nowym podmiotom, a jedynie uporządkowanie sytuacji, jaka wystąpiła w związku z realizacją programu dla elektroenergetyki, przy jednoczesnym opóźnieniu terminu wejścia w życie obowiązującej ustawy w stosunku do założeń przyjętych przy opracowywaniu projektu regulacji tego zagadnienia.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Nowelizacja nie będzie miała negatywnego wpływu na budżet państwa. Ograniczeniu powinna ulec liczba sporów sądowych dotyczących realizacji prawa do nieodpłatnego nabycia akcji. Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wdrożenie nowelizacji ustaw nie spowoduje żadnych ujemnych skutków dla rynku pracy.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wdrożenie nowelizacji ustaw nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Przyjęcie projektowanej regulacji nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

7. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Informacja dotycząca podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem ustawy w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

Na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa do Ministerstwa Skarbu Państwa wpłynęły zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz o zmianie ustawy o zasadach nabywania

od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego następujących osób:

L.p.	Imię i Nazwisko	Data zgłoszenia
1	Maciej Sroka	19.02.2008 r.
2	Marian Gąsior	20.02.2008 r.
3	Artur Abramowicz	21.02.2008 r.
4	Bartosz Zieliński	21.02.2008 r.
5	Rafał Samojedon	21.02.2008 r.
6	Olga Kubiak-Łaniewicz	21.02.2008 r.
7	Tomasz Bojanowski	21.02.2008 r.
8	Andrzej Augustyniak	21.02.2008 r.
9	Danuta Wolniewicz	21.02.2008 r.
10	Kamila Szuster	21.02.2008 r.
11	Andrzej Wajszczak	21.02.2008 r.
12	Arleta Moszka	21.02.2008 r.
13	Ewa Nowicka	21.02.2008 r.
14	Szymon Kowalczyk	21.02.2008 r.
15	Przemysław Rynkowski	21.02.2008 r.
16	Przemysław Semieniuk	21.02.2008 r.
17	Przemysław Król	21.02.2008 r.
18	Artur Czyż	21.02.2008 r.
19	Jacek Dolata	21.02.2008 r.
20	Jakub Dąbrowski	21.02.2008 r.
21	Ewa Warzkowiak	21.02.2008 r.
22	Tomasz Jurdeczka	21.02.2008 r.
23	Dominika Jankowska	21.02.2008 r.
24	Jarosław Kaźmierowski	21.02.2008 r.
25	Krzysztof Matuszewski	21.02.2008 r.
26	Krzysztof Kozak	21.02.2008 r.
27	Marek Juskowiak	21.02.2008 r.
28	Katarzyna Semieniuk	21.02.2008 r.
29	Piotr Białek	21.02.2008 r.

30	Edward Górniak	21.02.2008 r.
31	Janusz Marszałkiewicz	21.02.2008 r.
32	Tadeusz Szymański	21.02.2008 r.
33	Michał Pruchnicki	21.02.2008 r.
34	Waldemar Stefański	21.02.2008 r.
35	Hanna Popek	21.02.2008 r.
36	Marek Mączkowiak	21.02.2008 r.
37	Marcin Rostek	21.02.2008 r.
38	Paweł Jaruchowski	21.02.2008 r.
39	Krzysztof Popek	21.02.2008 r.
40	Rafał Łaganowski	22.02.2008 r.
41	Józef Trochim	22.02.2008 r.
42	Katarzyna Jarząbek	22.02.2008 r.
43	Jerzy Scholz	22.02.2008 r.
44	Magdalena Napierała	22.02.2008 r.
45	Dariusz Nowicki	22.02.2008 r.
46	Tomasz Polarczyk	22.02.2008 r.
47	Wojciech Szajna	22.02.2008 r.
48	Mariusz Sokół	22.02.2008 r.
49	Sławomir Jankowski	22.02.2008 r.
50	Piotr Wirbez	22.02.2008 r.
51	Stanisław Bil	Brak daty

Identycznej treści zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz o zmianie ustawy o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego dotyczące poszerzenia definicji uprawnionego pracownika, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, o obecnych pracownikach spółek, które realizują proces nieodpłatnego udostępniania akcji, wpłynęły od kolejnych 225 osób zainteresowanych.